

Asia: VN/26458/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksen tavoitteet

Huomiot esityksen tavoitteista

Tausta: Esityksessä ehdotetaan mikroliikkumisen turvallisuuden sekä esteettömyyden parantamiseksi muutoksia liikenteen palveluista annettuun lakiin, tieliikennelakiin, ajoneuvolakiin sekä ajoneuvojen siirtämisestä annettuun lakiin. Näistä vaikutuksiltaan merkittävimpinä pidetään mikroliikkumisen palveluja tarjoavilta toimijoilta edellytettävää mikroliikennelupaa sekä kevyen sähköajoneuvon ja moottorilla varustetun polkupyörän kuljettamisen promillerajaa ja muuta liikennejuopumusta koskevaa lisäsääntelyä. Näiden lisäksi turvallisuutta ja esteettömyyttä pyritään edistämään muun muassa kevyiden sähköajoneuvojen liikenteenohjauslaitteilla sekä liikennesääntöjen yhtenäistämällä.

Kauppakamari pitää esityksen tavoitteita liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden parantamisesta erittäin tärkeinä ja kannatettavina. Turvallinen ja esteetön katutila edistävät myös yleisemmin kaupunkiympäristön viihtyisyyttä ja ovat tärkeitä osatekijöitä esimerkiksi kaupunkien keskustojen vetovoiman ja myönteisen imagon rakentamisessa, jotka osaltaan luovat myös siellä sijaitseville yrityksille parempia toimintaedellytyksiä.

Myös esityksessä esitetyt keinot tavoitteisiin pääsemiseksi ovat suurilta osiltaan kauppakamarin näkökulmasta kannatettavat ja realistiset, kuitenkin pienin varauksin ja lisätarkasteluja suosittaen.

Esityksen vaikutukset

Huomiot esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2

-

Mikroliikennelupa

Huomiot mikroliikennelupaa koskevista ehdotuksista

Tausta: Mikroliikennelupa antaisi kunnille keinon säädellä mikroliikkumista nykyistä tehokkaammin esimerkiksi nopeus-, pysäköinti- ja käyttöaikarajoitusten kautta liittämällä mikroliikennelupaan näihin liittyviä ehtoja, jotka nykyisellään perustuvat vapaaehtoisin sopimuksiin kuntien ja palveluntarjoajien välillä.

Kauppakamari pitää mikroliikenneluvan vaikutuksia liikenneturvallisuuteen ja esteettömyyteen lähtökohtaisesti positiivisina. On kannatettavaa, että lainsäädännöllisesti sitovalla sääntelyllä voidaan varmistaa, että kaikki palveluntarjoajat sisällyttävät turvallisuutta edistävät rajoitukset toimintaansa myös jatkossa. Kauppakamari suosittelee kuitenkin huolellisempaa tarkastelua sääntelyn vaikutuksista alan yritysten toimintaedellytyksiin ja kilpailuun sekä elinkeinovapauteen.

Mikroliikennelupa saattaa johtaa kilpailutilanteen vääristymiseen, mikä tulisivat huomioida huolellisesti päätettäessä sen yksityiskohdista. Kauppakamarin näkemyksen mukaan kunnille tulisi sääntelyn ohella sallia operaattoreiden kilpailuttaminen, mitä nykyinen esitys ei mahdollista. Esimerkiksi sähköpotkulautojen määrän ohjaamisen puolestaan olisi hyvä tapahtua vain kilpailutuksen ohessa ja perustua aitoon senhetkiseen kysyntään mielivaltaisen ohjailun sijaan.

Kilpailutilanteen huomioimisen ohella kauppakamari nostaa esille, että kunnille esityksessä mahdollistettavien sääntelyoikeuksien suhde perusoikeutena pidettävän elinkeinovapauden rajoittamiseen ja perustuslakiin tulisi tarkistaa huolella. Lisäksi kuntien oikeutta perua mikroliikennelupa kesken sopimuskauden tulisi tarkastella uudelleen sekä lainmukaisuuden että liiketoiminnan kannattavuuden näkökulmasta etenkin siinä tapauksessa, että sopimusehtoja voidaan muuttaa yksipuolisesti eli yhden osapuolen aloitteesta.

Promilleraja

Huomiot kevyiden sähköajoneuvojen ja moottorilla varustettujen polkupyörien kuljettamisen promillerajaa koskevista ehdotuksista

Tausta: Esityksessä ehdotetaan mikroliikkumista koskevan tarkan promillerajan asettamista, puhallutusoikeuden lisäämistä sekä oikeutta estää ajoneuvon kuljettaminen polkupyörän, moottorilla varustetun polkupyörän tai kevyen sähköajoneuvon päihtyneeksi todennetulta kuljettajalta. Tällä hetkellä mikroliikkumista koskee ainoastaan tieliikennelain yleinen liikennejuopumussääntely.

Esityksen mukaan Suomessa tapahtuu vuosittain arviolta 1600 tapaturmaan johtavaa sähköpotkulautaanonnettomuutta, joista merkittävään osaan - noin puoleen tapaturmista - liittyy päihtyneisyys, mutta keinot puuttua päihtyneisyyteen ovat tällä hetkellä hyvin vaillinaiset. Tämän vuoksi kauppakamari näkee, että näillä muutoksilla olisi esityksen mukaisesti tärkeä rooli mikroliikkumisen päihtymysonnettomuuksien ja niistä aiheutuvien kuolemien sekä terveydenhuollon kuormituksen ja kustannusten vähentämisessä.

Liikennevalvonta

Huomiot liikennevalvontaa koskevista ehdotuksista

-

Liikenteenohjauslaitteet

Huomiot uusia liikenteenohjauslaitteita (liikennemerkki ja tiemerkintä) koskevista ehdotuksista

-

Ajoneuvolain soveltamisala

Huomiot ajoneuvolain soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Huomiot muista mahdollisista asioista

-

Pirhonen Elina
Helsingin seudun kauppakamari